

Gunnar Hammarlund.



I januarinumret avbildade vi en av våra till medlemsåren äldre bröder. Denna gång är det en av våra yngre, som får sin plats i vårt bildgalleri. Detta av två skäl. För det första därför, att vi vilja visa oss fullkomligt opartiska i den inom föreningslivet rätt så kvisstiga frågan om maktbalansen mellan »de gamle och unga». För det andra därför, att den unge man, vilkens bild i dag pryder vårt blad, gjort sig väl förtjänt av att bliva särskild omnämnd i T.-R.-bladet. Han var nämligen, som många av våra läsare känna till, under flera år, allt från br Gustav Christensons fränfalle, redaktör för vårt maskinskrivna blad — Föreningsbandet — en uppgift som han skötte på ett synnerligen förtjänstfullt sätt, ja i själva verket är han ännu redaktör för sagda blad, som dock i brist på arbetskraft ej kan utkomma från br Lundgrens officin.

Br Hammarlunds stora insatser i vårt arbete äro att hänföra till de senare åren och börja med stiftandet av nuvarande R. T. Mäster Olof i Örebro den 6 jan. 1913. Han var då en av initiativtagarne samt valdes till M. i den sagda dag nyvordna organisationen. På denna post kvarblev han intill dess han flyttade till Luleå den 16 aug. 1916. Inom R. T. Thule har han även med stort intresse medverkat och beklätt tjänstemannauppgifter. Så-

som representant i S. T. har han i egenskap av ombud för R. T. Mäster Olof och nu senast vid 1918 års möte för R. T. Thule gjort sig allmänt omtyckt och erkänd för värdefulla inlägg.

Nu mera är br H. bosatt i Sundsvall, där han inom R. T. Verdandi gjort sin kapacitet gällande. Så höll han på senaste högtidsdag festtalet.

I vår orden inträdde br H. i början av 1906 såsom medlem av R. T. Felicia i Göteborg.

Mest känd är br H. från den tid, då han var redaktör för tidningen National-Kuriren. Denna befattning tillträdde han 1904, och han blev därmed och genom sin mångsidiga begåvning snart National-goodtemplarordens mest framträdande och mest verksamma ledarekraft.

Såsom organisatör, talare och författare verkade han rastlöst och med stor framgång till åtnädd för sin organisation. Hans intresse, begåvning och kamplust ha även tagits i anspråk av andra samman slutningar såsom Sverges nykterhetssällskaps representantförsamling, där han var N. G. T. O:s ombud, Göteborgs, Örebro och Luleå nykterhetsvänners centralkommittéer, inom vilka alla han varit ordförande och den ledande kraften. I Göteborg fick han vara med om Slottsskogens »törrläggning» och i Luleå om rusdryckshandeln totala undertryckande inom samhället.

Han har såsom svenskt ombud besökt antialkoholkongressen i London 1909.

Sin borgerliga gärning började H., som är född 1877 i Örebro, inom typograffacket, varifrån han snart övergick till tidningsmannabanan. Således var han 1899—1904 medarbetare i Öresundsposten, blev det senare året redaktör för National-Kuriren och Julefrid samt 1916 redaktör för Norrbottenstidningen i Luleå. I slutet på 1919 erbjöds han och mottog det ansvarsfulla uppdraget såsom chef för A.-B. Pressens nyhetsbyrå i Sundsvall.

Br H. är en vaken, driftig, initiativrik och mångsidigt begåvad personlighet.

Ett lyckligt liv.

För att i livet behålla själens frid och vara lycklig — det må i det yttre gå oss väl eller illa — kräves framför allt ett rent hjärta och medvetandet av troget uppfyllda plikter. Därjämte även att vi icke ställa förväntningarna av framtiden och av medmänniskorna för höga och slutligen, att vi betrakta och bedöma människorna sådana de äro och icke sådana vi önska, att de borde vara.

Den som väntar mera än vad som efter sakens natur kan komma honom till del, måste ju alltid känna sig missnöjd. Om t. ex. jordbrukaren väntar sig under alla förhållanden en rik skörd, köpmannen tror på de mäst sangviniska vinstkalkyler, konstnären genast drömer om världsrykte, samhällsförbättraren väntar sig erkännande och hyllning, ja vilken som helst i mera bemärkt eller blygsam ställning ställer sina anspråk för egen del alltför höga, så är bakslaget, om det kommer, mångdubbelt hårdare, än om man siktat lägre och hoppats mindre av framtiden. Missräkningar i livet, felslagna förhoppningar bryta lätt ned ett glatt sinne och förlama handlingskraften.

Den däremot, som är vis nog att vänta av framtiden blott det och kanske ännu mindre än det, som ligger inom möjlighetens och sannolikhetens område, den som nöjer sig med litet, är beredd på ihärdigt, kanske ibland även lönlöst arbete och mottager som en stor framgång även det lilla, som han med redlig vilja och hård strävan själv tillkämpat sig, han är lycklig.

Men hur få är det ej, i våra dagar i synnerhet, vilka se livet och förhållandena efter den senare måttstocken! Nu vill man ha det mästa tänkbara för ringa arbete, och man väntar på att stekta sparvar skola flyga in i munnen. Är det underligt då, att missnöjet är så allmänt och att lyckan är en sällsynt gäst? Förnöjsamhet heter den dörr, genom vilken lyckan träder in. Och till den dörren har man själv nyckeln.

Att förlita sig på andra leder alltid till missräkningar. Den säk-

Ekonomien.

raste ståndpunkten är att lita på sig själv, begära av sig själv de insatser, den kraft och de utvägar, som skola föra framåt. Man måste ställa högre anspråk på sig själv än på andra. Även av aldrig så redliga, skickliga personligheter — hava de också visat oss både tillgivenhet och offervillighet, må vi ej fordra eller vänta för mycket. Låt oss tacksamt mottaga det goda de erbjuda och bevisa oss, men må vi aldrig på förhand räkna därpå. Själva hava vi fel och brister, och vi behöva nog i det stycket överseende av andra. Rannsaka vi oss oss själva, skola vi nog finna, att vi inga änglar äro. Varför då begära att andra skola vara det, vara mera offervilliga än vi, mera redobogna att stå oss till tjänst än vi dem?

Grunden till livslycka bygga vi endast inom vårt eget bröst. Det är ett tungt och hårt arbete, ty människonaturen är sådan, att den icke utan kraftig insats av vilja och förstånd följer de goda vägarna.

Och även här spela andras gåranden och låtanden in, ehuru ur helt andra synpunkter. Andra göra så och så — varför skulle icke även jag kunna tillåta mig samma lilla snedsprång! I nittionio fall av hundra söker man lugna sitt samvete med denna undskyllan, då man gör något, som man ändå innerst inne anser vara orätt.

Den som vill lägga grund till och utbygga sin levnadslycka, måste utan hänsyn till hur andra handla vara fullt medveten om att ärlighet varar längst och att ett rent samvete är mera värt än alla ägodelar i världen. Han måste i sitt umgänge med andra vara älskvärd och hövlig, uppoftande och förekommande, undseende och full av medkänsla. Goda ord finna alltid ett gott svar, och den som undviker att sära andra, undviker även själv mycken förtret och andra obehagligheter.

Den som icke ställer sina anspråk allt för högt, som alltid är verksam, sparsam och vaksam, klok utan självishet och bakslughet, uppriktig utan obetänksamhet, han skall förvärva sig alla goda människors aktning och förtroende och mer än det, han skall vinna sitt eget samvetes bifall och därmed den lycka, som är beständig, och den inre frid, som ingen kan beröva honom.

S. M.

Om vår ordens och våra avdelningars ekonomiska verksamhet, vilken dock ej är den minst viktiga, har hittills ej mycket ordats, varför jag härmed i en liten artikel vill framlägga några synpunkter i denna angelägenhet. Vår orden intager numera i etiskt och ri-tuellt avseende en rangplats bland ordenssällskapen, under det att de större ordnarne, såsom t. ex. Odd Fellow, ekonomiskt äro oss flerdubbelt starkare.

Detta hindrar emellertid ej, att vår orden, trots medlemmarnes mindre resurser, även kan bliva ekonomiskt stark, ty vi hava gentemot övriga ordnar en större homogenitet i medlemsstocken genom dess anslutning kring helykterhetskravet.

Ordens och de enskilda avdelningarnas ekonomiska stabilitet vilar uteslutande på medlemsstocken.

Huru viktigt är det ej därför att varje medlem troget och väl fullgör sina avgifter i rätt tid! Enligt nya lagen överföres den medlem, som resterar med mer än ett års avgift, till passivlistan. Erfarenheten visar, att de avdelningar, som låta sina medlemmar kvarstå med två eller flera års restanser, i regeln ej ha någon glädje därav. Orden är för god att behandlas med liknöjdhet.

Verklighetsbrist eller fattigdom torde sannolikt i ytterst få fall vara anledning till försummelse och i sådana fall är det brödernas sak, att framställa förhållandet till M-rådet. Härvid får ingen falsk stolthet hålla honom tillbaka, ty sådan får ej förekomma bröderna emellan.

Numera gälla vissa minimiavgifter, och enligt senaste S. T.-mötets beslut skall tillika utredas möjligheten av införande av lika stora avgifter i samtliga avdelningar. Detta senare vore ju idealet, men torde ej kunna genomföras.

Vad vi böra ihågkomma är emellertid, att avgifterna avpassas så, att de väl räcka till ej blott löpande utgifter, utan även medgiva fondbildning, särskilt till understödsfonden.

Det system, varefter R. T. Felicia har sin ekonomi grundad synes mig vara synnerligen praktisk och givande.

Arsavgifterna äro:

Till löpande utgifter	18:—
Till sjuk- och begravningskassan	24:—
Till byggnadsföreningen	30:—

Felicias samlade tillgångar vid senaste årsskiftet:	8,034:30
Löpande kassan	6,821:25
Nödhjälpsfonden	7,318:20
Sjuk- och begravn.-kassan	15,000:—
Byggnadsföreningen	
S:a kr.	37,173:25

I sjuk- och begravningskassan, där medlemskap dock ej är obligatoriskt, finnes f. n. 102 medlemmar. Sjukhjälp utgår med 3 kr. per dag och begravningshjälp med 300 kr. för medlem eller medlems hustru.

Kassan har existerat i 11 år och hava avgifterna visat sig fullt tillräckliga, utan något statsunderstöd.

Byggnadsföreningen bildades den 1 jan. 1915 och räknar 90 medlemmar, vilka alla hava lika stor insats.

Bästa sättet för åstadkommande av egen fastighet är ovillkorligen föreningsprincipen med största möjliga antal deltagare, då härigenom vinnes, dels att medlemmarna genom detta gemensamma ekonomiska intresseskap även bliva mera intresserade av att i övrigt vårda sin avdelnings ekonomi, och att avgifter kontinuerligt inflyta, så att eventuell fastighetsskuld kan helt amorteras.

Vid eventuellt husköp eller nybyggnad hava vi dessutom tänkt att bilda ett särskilt förlagsaktiebolag bland bättre ekonomiskt situerade bröder, som lämna ett vanligt inteckningslån till byggnadsföreningen, att av denna så småningom amorteras.

För de bröder, som så önska, står jag gärna till tjänst med stadgar såväl för sjukkassan som byggnadsföreningen.

Inom R. T. Felicia har intresset aldrig varit större och ekonomien bättre än nu, trots att vi antagligen hava den största lokalhyran av alla avdelningar, 1,800 kronor för år.

Med dessa rader har jag endast velat erinra bröderna om, att söka intressera alla medlemmarne inom resp. avdelningar för ett rationellt lösande av ekonomifrågan. Om så sker är det min tro, att vår orden inom få år även i ekonomiskt avseende kan jämföras med t. ex. Odd Fellow.

Med broderlig hälsning!

Gottfrid Nordblom.
U. S. M.

Våra avdelningar.

1. R. T. VERDANDI, Sundsvall, lokal: I. O. G. T:s hus, Köpmannagatan 9, II.
Mars: 7 T. G., 20 I. G.

Ny medlem:
Boktryck. T. Söderberg, Skönvik.

2. R. T. SVEA, Härnösand, lokal: Byggnadsföreningen Riddaren.
Mars: 3 Klubbalkon, 7 K. G., 21 I. G.

3. R. T. S:T JOHANNES, Kalmar, lokal: egen, S:a Malmgatan 18.
Mars: 3 T. G., 15 I. G., 24 U. R. G.

4. R. T. CONCORDIA, Stockholm, lokal: Mästersaguelsgatan 47, II.
Mars: 12 I. G., 24 U. R. G.

Nya medlemmar:
Biograf. J. A. Kährström, Sthlm.
Expeditor J. E. Juhlin, Sthlm.

5. R. T. MOLAY, Ängelholm, lokal: Storgatan 6 A, III.
Mars: 12 I. G., 21 P. R. G.

6. R. T. JAMTEBORG, Östersund, lokal: egen, Strandgatan 10.
Mars: 2 R. G., 11 I. G., 25 Högtidsdag, 30 R. G.

7. I. T. LJUNGAN, Svartvik, lokal: Värstaborg.
Mars: 21 I. G.

8. R. T. FELICIA, Göteborg, Coldinordens lokaler, Bellmansgatan.
Mars: 4 I. G., 11 I. G., 20 A. R. G., 25 kl. 11 f. m. P. R. G.

9. V. T. RIDDARBORGEN, Fränsta, lokal: I. O. G. T:s hus Komsta.
Mars: 14 kl. 1 R. G., kl. 3.30 R. G. och kl. 5 I. G.

10. V. T. KNAPE, Uddevalla, lokal: egen, Kungsgatan 19.
Mars: 13 R. G., 24 I. G.

11. R. T. KNUD LAVARD, Köpenhamn, Sveavej 8.

12. V. T. VERITAS, Borås, lokal: Österlånggatan 1.

13. R. T. ANSGARIUS, Norrköping, lokal: Sveahallen, Ö. Kyrkog. 7.
Mars: 4 I. G., 18 I. G., 25 årshögtid.

14. R. T. ESAIAS TEGNER, Karlstad, lokal: Ö. Torggatan 16.
Mars: 7 I. G., 28 I. G.

Ny medlem:
Läraren Karl Johnsson, Nykroppa.

15. R. T. MANHEM, Gävle, lokal: Elin-kapellet, Hantverkaregatan 39.
Mars: 13 I. G.

16. V. T. VALKYRIAN, Söderhamn, lokal: Templarnas hus, Rustkammarbacken.
Mars: 21 I. G.

17. V. T. GREGORIUS, Malmö, lokal: St. Trädgårdsgatan 22, III.
Mars: 7 I. G., 27 I. G., 28 P. A. U. R. G.

Ny medlem:
Järnvägsman Edv. Ekberg, Limhamn.

18. V. T. SCANIA, Hälsingborg, lokal: I. v. klubbmöten å Café Metropol, Karl Krooksgatan 10.
Mars: 21 I. G.

19. R. T. BRÖDERNA, Boden, lokal: I. O. G. T:s ordenshus.
Mars: 13 P. R. G., 27 I. G.

20. V. T. IDUN, Hudiksvall, lokal: Temperance.
Mars: 21 R. G.

21. V. T. EXCELSIOR, Kristianstad, lokal: Kardellsgatan 19.
Mars: 13 R. G., 14 I. G., 24 T. G.

22. R. T. S:T HANS, Visby, lokal: egen, Trädgårdsgatan 7.

23. R. T. THULE, Luleå, lokal: Odd Fellows ordenshus.

24. V. T. S:T OMER, Landskrona, lokal: Järnvägsatan 2.
Mars: 14 kl. 3 R. G., kl. 5 I. G.

25. R. T. MASTER OLOF, Örebro, lokal: Gamla gatan 16, III.
Mars: 6 I. G., 21 I. G.

26. I. T. FRATERNITAS, Sunne, lokal: Slottet.
Mars: 14 kl. 3 I. G.

27. V. T. VESTMANNIA, Västerås, lokal: I. O. G. T:s ordenshus.
Mars: 14 kl. 11 I. G., 23 R. G., 28 kl. 11 K. G.

Nya medlemmar:
Länsträdg.-mäst. J. V. Larsson, Väs.
Lantbr. C. P. Carlstedt, Sundby.

28. I. T. BALDER, Halmstad, lokal: N. G. T. O:s ordenshus.
Mars: 14 kl. 1.30 I. G.

29. I. T. PARCIFAL, Aarhus, Danmark.

30. I. T. UMEBORG, Umeå, lokal: I. O. G. T:s ordenslokal.
Mars: 6 I. G.

31. I. T. ARIEL, Falun, lokal: Johanneskyrkan.
Mars: 13 I. G., 25 Samkväm.

Nya medlemmar:
Handl. Magnus Johansson.
Exekut.-betj. E. G. Gustafsson.
Polisk. K. A. Palmkvist.
Folkskoll. I. Israelsson.
Elektrik. K. G. Hellström.
Landskanslist Henning Lind.
Köpmän Ernst Lind.
Red.-sekr. John Sandén.
Kassör C. A. Saxin.
Förman J. S. Winkler.
Målarmäst. F. G. Bodin.
Polisk. C. Ary. Eriksson.
Faktor Johan Westerlund.
Bokb. C. Fr. Sahlström.
Verkmäst. C. B. Jonsson.
Polisk. P. Gotth. Wiklund.
Redaktör Vald. Skarstedt.
Grosshandl. Em. Bjurström.
Fabrikör Otto Nordlund.
Byggmäst. A. G. Widigson.
Hemmansäg. Ollas E. Eriksson.
Folkskoll. Martin Liander.
Kassör C. A. Sundström.
Pastor Siveri Elgström.

The Supreme Council

håller sitt nästa årsmöte i augusti 1920 i St. John, New Brunswick.

Supreme T. Hon. D. I. Robinson, Gloucester, Mass.

Supreme R. Pastor C. S. Woodruff, teol. dr., Allendale, N. J.

Vårt S. T. M. R.

S. M. Dir. Oskar Eklund, Stockholm.
v. S. M. Fotograf Carl Larsson, Gävle.
U. S. M. Kamrer Gottfr. Nordblom, Göteborg.
S. K. Folkskoleinspektör Carl Christenson, Östersund.
S. C. M. Fotograf K. S. Lindelöw, Norrköping.
S. Sk. M. Kassören Karl Nyström, Stockholm 16.

Trons kraft.

De flesta människor mena att de kunna uträtta så litet, emedan de sakna de nödvändiga förutsättningar. De sakna tid, pengar, lugn och ro, hälsa m. m., och med blicken riktad på alla dessa yttre och tillfälliga brister övertyga de sig själva, att de också sakna kraft och förmåga att utföra det som de tro sig möjligen kunna, om endast omständigheterna vore litet gynnsammare. Å andra sidan finnas de, som trots lika och ännu mera ogynnsamma omständigheter utföra de största ting, med skenbar lätthet övervinnande de svårigheter, som fastlänka de andra på sina platser. Det som skiljer de båda kategorierna är tro, vilken de förra sakna, de senare däremot äga. De senare tro att de kunna, och därför kunna de. Denna tro är hos dem så stark, att de ej se eller bekymra sig över svårigheterna, och när erfarenheten slutligen lärt dem, att de verkligen existera, så har erfarenheten å andra sidan även lärt dem, att de äro till för att övervinnas.

Om människorna visste, vilka stora möjligheter, som slumra inom dem, skulle de aldrig frukta något, aldrig förtvivla. Dessa möjligheter uppenbara sig ibland vid utomordentliga tillfällen, då människan är så helt upptagen av nödvändigheten att utföra en handling, att hon alldeles förbiser de svårigheter, som i vanliga fall ställa sig i hennes väg. Innan hon då hinner ut säga sitt vanliga jag kan icke, är det gjort. Jag erinrar mig ett tillfälle, då några barn lekte å ett fartyg, vars landgång utgjordes av en enda lång sviktande plank. Plötsligt hördes ett rop, ett av barnen hade fallit i sjön, och på fartyget var ingen, som kunde bringa hjälp. Då skyndar sig en äldre korpulent dam över den smala landgången och lyckas hjälpa barnet. Men då hon skulle återvända vägade hon ej ännu en gång beträda landgången, och det var henne oför-

klart huru hon någon gång vågat det. Det var tydligen hennes tro, som gav henne kraft och djärvhet att i farans stund åsidosätta alla vanliga hänsyn och göra det i hennes egna ögon omöjliga. Det var den överhängande faran, som framkallade en slumrande själens kraft, vilken sålunda för ett ögonblick uppenbarade sig. Men den drog sig genast tillbaka, och det var henne ej möjligt att på reflexionens väg åter uppkalla den, ehuru hon borde ha fått ett tydligt bevis, att den var till finnandes inom henne.

Den handlingskraft, som vi se vissa naturer utan uppehåll lägga i dagen, beror på att de ständigt, och ej endast i sällsynta undantagsfall, äro uppfyllda av en inre förvisning, att de äro i stånd att övervinna de hinder, som ställa sig i deras väg. Denna förvisning eller tro skapas icke av reflexionen, den är av helt och hållet intuitiv natur, och den har en underbar förmåga att skärpa förståndet och bringa harmoni i de vanliga själsförmögenheterna. Liksom en kirurgs skicklighet till väsentlig del beror på det lugn, som medvetandet av en viss ofelbarhet skänker honom, så beror även framgången av våra handlingar på det lugn, som vissheten om våra möjligheter giver oss, och som sätter oss i stånd att oberörda av tillfälliga svårigheter uppgöra våra beräkningar.

Det är således tron på våra möjligheter, som gör dessa till verkligheter och giva oss kraft. Men den kraft, som sålunda vinnes, beror på vår tros beskaffenhet. Är den riktad på det tillfälliga och förgängliga, på penningar, fysisk styrka och dylikt, så är dess värde ringa, ty kraften försvinner, så snart de förhållanden rubbas, som gävo den liv. Den tro däremot som är riktad på det oförgängliga, på själens möjligheter, blir starkare ju mera den tillämpas, och de krafter den framkallar tillväxa i styrka. För denna tillväxt finnes ingen gräns. Den store mästartens ord: »Om I hadn tro som ett senapskorn, skullen I kunna försätta berg» är en sanning, som varje människa i sitt eget liv kan besanna, så snart hon fått klart för sig, att hon är en själ med gudomliga utvecklingsmöjligheter. Varje medvetet bemödande att leva själens liv, att förverkliga det gudomliga inom henne, skall fördjupa hennes tro och mångdubbla hennes handlingskraft.

N.

Prolog

vid R. T. Manhems allmänna högtidsmöte
den 1/2 1920.

En gång i tider längesedan svunna, så täljer sagan, hade jordens folk ett enda tungomål, och varje tanke, som föddes i en hjärna och fick uttryck i talets form till andras hjärtan fann sin lätta väg. I kärlek till varandra man samman höll, och enighet gav styrka. Ej något fanns, som större fruktan väckte än tanken att ifrån varandra skiljas och vandra ensam uppå villsam stråt mot öppna faror, lurande försåt. När därför färden gick mot Sinars land och målet nåtts, den ändlöst vida slätten, där ej en samlingspunkt för ögat fanns, de sade till varandra: »Låt oss bygga en stad åt oss och resa upp ett torn, vars spets skall peka djärvt mot himlen opp och bliva en symbol för enig strävan!» Och knappt var tanken född, förrän gestalt den tog i handling. Tusen flinka händer sig grepo verket an, man tegel brände och grunden lades, stadens murar växte, och tornet reste sig mot himlen opp, en bild av deras segervissa hopp.

*

*

*

På mänskors verk se gudar avundsjukt, en annan byggnadsplan de kanske följa än den, till vilken vi ha satt vår lit, och mot den stolta människoviljans bölja de sätta sitt befallande: »Blott hit du komma skall. Prometheus, ljusets vän, som elden stal från gudarnas och skänkte den åt vår jord, vid klippan smiddes fast att under plågor lida för det brott, som emot övermakten han begått.

Snart lades icke mera sten på sten, och stadens murar, trygghetens symbol, ej mer sig höjde, tornets tinnar aldrig mot himlen nådde. När en tanke föddes, ej längre gensvar den hos andra fick, arbetets altartjänst, som förr med glädje av alla fullgjorts under enig vilja, nu gjordes under bitterhet och knot, och villig lydnad byttes uti hot. Ej mer som förr varandra man förstod, — om än i samma ord man tanken klädde som förr man gjort, var hjärtats språk ett annat. Snart föddes svaghet, där förr styrka fanns, den goda viljans motor hade stannat, och därför heller aldrig målet hanns.

*

*

*

Är sagan än ej bitter verklighet
uti en tid, då bröder stå mot bröder,
då hatets låga ännu flammor het,
då hjärtan vändas och en värld förblöder?
Och flock i tusen själar gryr ett hopp
att en gång lyckans tempel skall stå opp
ur nöden, kvalen, spillrorna och gruset,
att än en gång vi enigt skola stå
kring byggnadsverket, att dess tinnar må
sig majestätiskt resa emot ljuset.
Varhelst en människa lyss till hjärtats röst
och följer sina bästa känslors maning,
där lägges grunden till den stad, vars danning
är släktets hopp och ädla själers tröst.
Förbistringen till sist dock vika skall,
och millioner viljor enas samman,
och högt mot himlen skall hon stiga, flammman,
som skall förbränna allt vad orent är,
all självishet och varje lågt begär.
Vad mera, om vi aldrig skåda få,
hur tornets tinnar sig mot himlen lyfta
och mana mänskorna att uppåt syfta,
en sten i grunden är vårt verk ändå,
och när vi blivit stoft skall ädelt verk bestå.

Mauritz Sterner.

Meddelande från S. T. M. R.

På förekommen anledning har utsändningen till M. av arbetsordning, regler och instruktion för utposter ävensom handledning vid allmänna högtidsmöten tills vidare uppskjutits.

VID UPPHÖJELSERNA

den 25, 26 mars i Kristianstad och den 27, 28 mars i Malmö kommer S. T. att representeras av v. S. M. R. br Carl Larsson, v. S. M. R. br Gottfr. Nordblom, S. C. M. R. br K. L. Lindelöw.

I Kristianstad upphöjelsemöte i I. G. den 25 kl. 7 e. m. Möten i R.-gr. dels den 25, dels den 26 kl. 5 e. m.

I Malmö upphöjelsemöte i I. G. den 27 kl. 7 e. m. Den 28 möten i R.-gr.

Telegram adresseras till Kristianstad: Excelsior och till Malmö: Gregorius.

Anmälan om personligt deltagande göres till för Excelsior fabrikören Aug. Andersson, Västra Storgatan 9, Kristianstad, och för Gregorius byråingenjör And. Erlandsson, Adelgatan 2, vilka anskaffa rum åt de besökande.

Ur brev och rapporter.

I. T. FRATERNITAS

i Sunne har, enligt vad M. skriver, råkat ut för lokalsvårighet. Hyran har nämligen på en gång höjts med 120 %, eller till 800 kr., vilket, då medlemsantalet blott är 38 och årsavgiften 18 kr., överstiger vår förmåga. Vi kunde ej acceptera förslaget och stå utan lokaler den 1 okt. Vi hava resonerat om saken och kommit till det resultatet att enda utvägen är att försöka bygga eller köpa hus. Men var få medel? Så där en 10- till 20,000 kr. kunna vi nog uppbringa själva, men det räcker nog icke. Finns ej inom T. R. en gemensam lånekassa för detta ändamål?

Härå svarar redaktionen, att ännu äro vi ej så lyckliga, att vi ha en sådan kassa.

R. T. ESAIAS TEGNER

firade den 15 febr. högtidsfest i Tynäs Skärgårdsrestaurant, då brödernas damer deltog. Festen var synnerligen stämningsfull och minnesrik. Br Torsten Hammarlund, tidigare i Örebro, nu bosatt i Karlstad, höll högtidstalet, br Nyberg m. fl. talade och musik, kvartett- och solosång presterades i fänga banor. Supén var förträfflig.

R. T. MOLAY

i Angelholm har blivit ung och kraftfull på nytt. Det har kommit lust och fart i arbetet. Sammanhållningen har blivit den allra bästa. Den 7 febr. hölls fest med damer och barn. Den var alltigenom stämningsfull och underhållande.

Medlemsantalet har under året ökat med 3 till 40, varav 19 i högsta och 7 i I. G.

R. T. VERDANDI

Sundsvall, har under året att anteckna 20 nya medlemmar. Nettoökningen för året är 16 och medlemsantalet vid 1919 års slut var 196. 24 sammanträden ha hållits under året. Inkomsterna ha varit kr. 9,243:72 och tillgångarna vid årets slut kr. 24,703:42, därav i nödhjälpsfonden kr. 21,965:—.

Den 8 febr. firades ordens högtidsdag med en anslående fest, vid vilken redaktör Gunnar Hammarlund höll festtalet.

R. T. ANSGARIUS

i Norrköping har att under det gångna året anteckna en nettoökning av 17 medlemmar eller från 96 till 115. Särskilt värt omnämnande är att 9 passiva återinsatts samt att inte en enda under året behövt föras till passivlistan.

24 sammanträden ha hållits. Behållningen vid årets slut kr. 13,667:66.

Tjugo års verksambet

Som i föregående nr: r omförmålades firade R. T. Concordia på ordens högtidsdag den 7 febr. även sin tjugouårsfest. Det var under 1899, som på initiativ av byggmästaren J. A. Häggström ett antal bröder, inalles 23 st., begärde tillstånd att få i Stockholm inrätta en avdelning av t. r. orden. Ansökningen bifölls och den 10 nov. s. a. skedde instiftandet av dåvarande S. M. fattigvårdsdirektör Carl Landström, biträdd av nyssnämnde br Häggström, som då tillhörde Svea i Härnösand, samt br Carl Molander från R. T. S:t Johannes i Kalmar och J. A. Svanström från V. T. Columbus i Västervik (numera nedlagt).

Beträffande br Häggström må omnämnas, att han tagit initiativet till bildandet även av R. T. Svea i Härnösand.

Samtliga dessa tre bröder, som vid instiftandet förenade sig med Concordia, äro fortfarande medlemmar. Br. Molander är trots sina 81 år både fysiskt och psykiskt pigg och för sin ålder ovanlig rörlig. Han har under de 20 åren tjänat som V. och P. oavbrutet. I anledning härav blev han jämte br Karl Nyström, som varit Sk. M. under hela tiden, och br Häggström, vilkens intresse aldrig svalnat, föremål för en entusiastisk hyllning å Concordias senaste I. G. möte.

Ur den av br P. V. Pettersson å högtidsfesten föredragna 20-årsberättelsen anför vi följande:

Under tjugouårsperioden ha intagits 281, därav 13 på överflyttningsbrev, 32 bröder ha med döden avgått och 20 ha överflyttat sitt medlemskap till andra avdelningar av vår orden, därav en till Amerika.

Tre samlingslokaler ha använts, under första året: Jungfrugatan 9; andra året Slöjdföreningens stora sal vid N:a Smedjegatan; därefter eller från den 25 september 1901 Lantbruksakademiens sessionssal, 47 Mästersamuelsgatan, där Concordia ännu dväljes och fått åt sig inrätta lämpliga förvaringsrum.

R. T. blev Concordia den 30 juni 1903.

Den 10 febr. 1904 bildades byggnadsföreningen Concordia u. p. a., vars samlade kapital en gång var uppe i nära 20,000 kr., men sedermera genom uppsägningar sjuukit ned till en tredjedel. Under 1919 bildades ett aktiebolag i syfte att

lösa lokalfrågan. Teckningarna uppgå till cirka 30,000 kronor.

Försök att åstadkomma sammanlutningar för utförande av sång och musik hava alla strandat efter visserligen rätt goda starter. Det ser ut som om i huvudstaden det dagliga jäktet för tillvaron och förhållandena i övrigt omöjliggör sammanhållning framför allt av sång- och musikkrafter.

Beträffande ekonomin visar sig, att inkomsterna under de 20 åren uppgått till kr. 68,385:23, därav årsavgifterna representera nära hälften.

Utgifterna under samma tid ha uppgått till kr. 56,203:12, därav i understöd och sjukhjälp kronor 19,100:60.

Kapitalbehållningen vid periodens slut var kr. 12,182:11.

Inalles hava 289 sammanträden hållits, därav I. G. 203, K. G. 38, R. G. 41, T. G. 34, P. R. G. 30, A. R. G. 25 och U. R. G. 18.

Det är ett gott stycke arbete, som är förknippat med dessa möten under tjugouårsperioden.

Det är möjligt att R. T. Concordia och dess medlemmar icke taga första priset i fråga om offervilja och uthållighet samt att mera lysande vittnesbörd om intensitet i arbetet skall kunna påvisas ha varit tillfinnandes å andra håll, men lika fullt är R. T. Concordias insats i vår ordens verksamhet, framför allt därför att ur detsamma utgått en rad nya och kraftfulla avdelningar, vårt allt erkännande, varom ock meningarna i landet ej torde vara delade.

Utgångspunkter.

Efter dr N. Lilja.

Människan tillhör allra främst sinnevärlden och den planet som är hennes fädernesland. Vår kropp är helt och hållet danad för jorden och för jordiska förrättningar samt utgöres av samma kemiska beståndsdelar, som hela den övriga naturen på jorden. Utom luft, vatten och näringsmedel kunde vi lika litet leva som alla andra organiska varelser på vår planet. Därför äro vi utrustade med organ och verktyg för detta ändamål, avpassade efter våra jordiska behov. Vi hava sinnesorgan för syn, hörsel, luktsmak och känsel, lungor och respirationsorgan för andedräkten, mage och matsmältningsorgan, könsorgan samt fötter för att gå med och händer att arbeta med, så att hela vår kroppsliga varelse är be-

stämd för jorden, för att här leva och verka, för att glädjas och njuta av livet och att slutligen försvinna samt lämna plats åt andra, då vi här hava uppfyllt vår bestämelse. Djuren hava visserligen lika mycken rätt till livet och dess glädje som människan, men djuren sakna människans intelligens och konstskicklighet samt kunna således icke förädla jorden, utan såsom redskap och lastdragare under människans hand. I motsats mot djuren, som var och en art för sig har sin geografiska utbredning, kan människan även vänja sig vid alla klimat och uppfylla jorden överallt och på alla de platser, där naturen åt henne kan frambringa näringsmedel. Människans ändamål såsom planetarisk invånare är således att odla, förbättra och förädla den jord hon bebor att göra dess ödemarker till blomstrande fält, till gräsrika ängar och fruktbar åkerjord, att försköna och förändra jordytan samt göra densamma till en lustgård och en rik arvedel för hela människosläktet.

Men som kärleken utgör eller bör utgöra människans grundväsende, varigenom den ene människan drages till den andra, älskas av den andra, samt hjälpas och understödes av den andra, så är även människan skapad till sällskap, till umgänge, till inbördes bistånd och således till förbund och associering sinsemellan, till samhällsliv, i vilket alla krafter även kunna verka gemensamt, för gemensamma intressen och ett gemensamt fädernesland. För människan är ingenting kärare än andra människor och ingenting mera ödsligt och olyckligt än att vara skild från andra människors umgänge och att leva utan vänner, bekanta och anhöriga eller utan något hemlandsfolk. Den ene vill draga fördel av den andres visdom, kunskap och erfarenhet, och i övrigt är det ett naturligt behov att meddela sig med andra, att söka råd, tröst, glädje och förströelse hos andra människor. Endast i förening med andra kunna verkliga storverk utföras, enskilt eller allmänt nyttiga verk inrättas, lagar stiftas, mänskliga fri- och rättigheter utvidgas och samhällen uppväxa under ett blomstrande samfundsliv. Men huvudvillkoren i varje samhälle äro enighet och nationalanda samt en allmän, varm och uppriktig människokärlek, så att den ene hjälper, tröstar, understödjer och uppmuntrar den andre, att både nöden och fattigdomen hava sin tillflykt till

de bättre lottade, att man har bistånd i olyckan, tröst i bedrövelsen, lugnad i sorgen och bistånd åt var och en som med redligt uppåt vill framåt i världen eller som sät vill framåt i det allmännas och uppför sig för det allmännas och för mänsklighetens tjänst. Saknas däremot denna människokärlek, så är samhällets ändamål till stor del förfelat, emedan alla människor icke blott i en viss stat eller inom en viss nation, utan på hela jorden böra leva såsom bröder och den böra leva såsom kärleks-sysstrar i ett gemensamt kärleksförbund.

Likväl tillhör människan icke blott jorden och samhällslivet, utan även idévärlden och odödligheten; hon står med sin själ även i förbindelse med livet på andra sidan detta och med andens värld, med det oförgängliga som evigt är. Det oförgängliga och en odödlighets en idévärld och en odödlighet även på jorden, och människan kan lämna sitt minne, sitt namn, sin andes verksamhet ej blott åt sin samtid, utan även åt eftervärlden. Den enskilda människan har samma mål som mänskligheten, att arbeta sig upp från barndomens, okunnighetens, vanans och trälldomens omyndighetstillstånd till manligt vett, kunskaper, sedlig frihet och andlig självständighet. Därför bör var och en eftersträva att förskaffa sig upplysning, lärodom, insikter och erfarenhet, antingen man då egnar sig åt någon eller några vissa egenskaper eller intresserar sig för kunskaper och vetande i allmänhet. Ty då vi ha blivit ställda på första och lägsta trappsteget av vår utveckling, och hava efter döden att vänta en övergång till något högre än här, så är det vår skyldighet att även på jorden söka att så mycket möjligt är utveckla vår andes natur, för att icke vara alldeles främmande för det landet som anden tillhör utan tvärtom i någon mån ha fattat betydelsen av den idévärld som i visst hänseende även förfinnes hos vår inre människa. böra sålunda därjämte leva i ideellt liv samt lösgöra oss från de band och fjättrar, som alltför mycket binda och nedtrycka oss mot jorden och således visserligen hålla jorden för vårt nuvarande sköna och glädjerika hem, men icke för vårt mål och vår eviga bestämelse.

Annonsbeställningar i T. R.-Bl.

insändas till kassör Karl Nyström, Stockholm 16. Uppgiv vid beställning s. 16.

Små historiska anteckningar.

Jönköping.

I gamla papper, som jag funnit i I. O. G. T.-storlogens arkiv, förekommer bl. a. vissa meddelanden om T. R.-orden, vilka kunna vara av intresse att helt kortfattat omnämna, så mycket hellre som de något bidraga till skingrande av det dunkel, som vilar över vår ordens första dagar i Sverige.

Papperen röra förhållanden i Jönköping under år 1888.

Flere medlemmar av I. O. G. T. ställdes nämligen under anklagelse bl. a. därför, att de varit med om att införa T. R.-orden i Jönköping. Anklagarna ansågo nämligen det vara ett brott mot I. O. G. T. att medverka till införande i landet av annan »ungefär likartad» organisation med enahanda uppgifter som I. O. G. T.

Bland handlingarna i detta mål finnes bl. a. ett protokollsutdrag, så lydande:

»Utdrag av protokollet, hållet vid bildandet av T: t Minerva i Jönköping den 27 januari 1888. § 1. Sedan ledamöterna av T. R. ordens Stora Råd hitkommit — — — bildandet av ett T: l av sagda orden, instiftades ett sådant av S. M. br O. Emil Johansson från Gränna med namnet Minerva och med nummer 2. Som ovan: O. F. Engdahl, P., justerat: J. S. Akerberg, M.»

Anklagade voro Axel v. Gegerfelt och C. J. Ohlsson.

Den senare anför till sitt försvar bl. a.: »Icke någon kan med fog påstå, att T. R.-orden gjort I. O. G. T. skada, snarare tvärtom. Detta mitt påstående vinner stöd av det förhållande, att bland T. R. ordens stadgar härstädes finns även en, som uttryckligen föreskriver, att en T. R. broder skall göra allt vad han förmår för att skydda I. O. G. T. och andra likartade nykterhetsorganisationer och befordra deras framgång.

Därtill kommer att ingen enda T. R. broder, som tillika är medlem av I. O. G. T. begärt utträde ur den senare eller sökt undandraga sig arbete inom densamma.

Jag bestrider, att jag genom mitt inträde i T. R. orden, skulle ha brutit emot den av mig i I. O. G. T. afgivna förbindelsen, då ju båda organisationerna stå på samma ståndpunkt i nykterhetsfrågan. Annat hade det varit, om jag inträtt

i en icke absolutistisk orden. Av sådana finns det som bekant många, och hur skulle I. O. G. T. ställa sig gent emot medlemskap i t. ex. Frimurareorden, Coldinuerden, Sveaorden, S. H. T. m. fl.?

Eller är det meningen att den, som vill ytterligare stärka sin tro på vår höga idéns berättigande, genom att inträda i en organisation med lika stränga — kanske t. o. m. strängare program i nykterhetsfrågan, skall stämplas såsom löftesbrytare? Jag bara frågar.»

Hr Axel v. Gegerfelt meddelar i sin svarsskrivelse, att han, C. J. Ohlsson och C. L. Isberg tidigare inträtt som medlemmar av T. R. O. i Gränna och att icke de utan ordens Stora Råd överfört orden till Jönköping. I övrigt är argumenteringen densamma som i Ohlssons skrivelse.

Jönköpings distriktråd avkunnar den 1 april 1888 formligt utslag i detta mål, som icke är helt begränsat till frågan om medlemskapet i T. R. O., utan även berör den då inom I. O. G. T. pågående inbördesstriden, som utmynnade i »sönderklyvningen» 1888.

De anklagade blevo frikända av Jönköpings läns distriktråd, som resolverade:

»Vad först beträffar de brev, som från de anklagade utgått till medlemmar av I. O. G. T. med uppmaning att ansluta sig till T. R. O., anses detta förfarande lika litet som deras medlemskap i sagda orden hava för I. O. G. T. verkat menligt för närvarande tid, värdan distriktrådet frikänner de anklagade.»

Tre ledamöter reserverade sig sålunda:

Då de anklagade genom deltagande i T. R. O:s införande i Jönköping och genom utsändandet av inbjudningar till anslutning främjat denna orden mera än I. O. G. T. samt de ej synes ha reflekterat över, att den enskildes ekonomi ej kan tillåta kvarstående i båda ordena, varigenom de handlat utan överläggning och av obetänksamhet, äro de förtjänade av en allvarsam varning samt skola förbjudas att vidare inom I. O. G. T. agitera för anslutning till T. R. O.

*

Dessa dokument, som klart angi-va dagen för Minervas instiftande, av vem det skedde och namngiva flere av medlemmarna, åskådliggöra därjämte — utom en stor trängsynthet hos vissa den tidens medlemmar (de ledande visade sig dess bättre toleranta och fördoms-

fria!) — att vår orden på den tiden, för 32 år sedan, verkade på ett nog så primitivt sätt och att ordens ledning uppenbarligen icke var förhållanden vuxen.

E.

Vid besök i Ängelholm

glöm ej att titta in i CAFÉ TEMPERANCE, Storgatan 35. Rum finnas även för längre eller kortare tid. Tel. 156.

OBS.! Under badsäsongen bor man billigast i Ängelholm, varifrån båtar avgå varje timma till Skelderviken.

Vördsamt: Axel Johansson.

Obs ! NYASTE NYTT Obs !

i Grammophon-, Odeon- och Beka-skivor. Stort lager af alla slags musikinstrument och musikallier till billigaste priser. Begär kataloger som sändas gratis.

Musikdir. Bengtssons Musikhandel, Ängelholm 2. Tel. 261.

OBS.! Flyglar, Pianon och Orglar af bästa fabrikat i moderna stilar. 10 års garanti. Fredsmaterial.

Nykterhetsvänner!

Prenumerera på och annonsera i Eder egen tidning,

JÄMTLANDS TIDNING.

Totalupplagan: 12,500 ex.

Fotografiska Förstoringsarbeten

i en mångfald olika manér utföras å underteknads atelier.

Begär prisuppgift och förslag!

R. T. 357. CARL LARSSON, Gävle.

Ne forgesu!

ke la Kafejo "ESPERANTO" ekzistas Je la Drottninggatan 29, en Gävle kaj estas rekomendata.

— Bonan kafon. Bonan servon. —

Posedanto: C. G. HOLMSTEDT.

AKTIEBOLAGET

ANDERSSON & NORDIN

Rt. 67 o. 267. SUNDSVALL. Rt. 67 o. 267.

Specerier - Kolonialvaror - Konfektyrer

FOTOGEN och BENSIN i parti.

För kronor 5:50

erhåller varje T.-R.-broder glädje och trevnad under hela året genom att prenumerera på den Värmländska tidningen

FRYKSDALS-BYGDEN

T.-R.-Bröder!

Vid besök i Härnösand glöm ej att göra Edra inköp i

J. NORBERGS

Skrädderi-, Beklädnads- och Herrekliperingsaffär,
II KÖPMANGATAN 11.

JOHANSSON & C:o,

STENHUGGERI,
VÄNERSBORG.

Tillverkning av
Gravvårdar och Gravramar.
Förstklassigt arbete. Moderata priser.
Porträtt- och Skulpturarbeten utföras.
Telefon 462.

Albert Brosché, VÄSTERÅS.

Manufaktur-, Trikå- & Korta varor

.... en gros.

Telefoner: Kontoret 989.
Lagret 989, ankn.
Bostad 897.

Telegramadress: Brosché.

.... Begär offert!

Största möbellager

norr om Stockholm.

Sorterat lager av

MATTOR och GARDINER.

Egna möbelverkstäder.

G. A. ENGERFELDT, Sundsvall.

TELEF. 98, 703.

Efterfråga

Perssons Blandning

hos Eder handlande.

A.-B. Joh. Perssons Kafferosteri,

Rikstel. 814, 2400. SUNDSVALL. Rikstel. 814, 2400.

Gävle

Glasmästeri-Akt.-Bol.,

N. Centralgatan 8. Tel. 2781.

Rekommenderas.

Praktiska Byggnadsaktiebolaget,

GÄVLE,

utför alla slag av

BYGGNADSARBETEN.

Egna snickeriverkstäder.

Rikstel. 2968, 3175, 3236.

Norrlands

Rörlägnings-Akt.-Bolag, GÄVLE.

Telef. 2482, 2505, 2822.

Svea-Saft

är en uppfriskande och välsmakande läskedryck,
är bäst till soppor, säser och krämer,
är framställd av bästa ingredienser och raffinerat socker,
är okänslig för såväl värme som köld och jäser icke,
är resultatet av många års strävande att åstadkomma det bästa möjliga.

Finnes hos varje specerihandlare samt i parti hos tillverkare:

AKTIEBOLAGET

ANDERSSON & NORDIN,

SUNDSVALL. Rikstel. 67 o. 267.

Ombud i Östersund: P. Åslund. Rt. 451.

LUNDELL & ZETTERBERG,

13 Ragvaldsgatan 13,
STOCKHOLM 4.

Utländska träslag och fanér.

Möbeltillverkningsmateriel, Verktyg m. m.

TELEFONER:

Försäljning & orderupptagning: Riks 2333 Allm. 3185
Kontoret: 3745 3151
Fyllalen: 20759 4126

Nykterhets-Automaten S:ta KLARA,

Mästersamuelsgatan 71, Stockholm.

Stor och fin matsal, väl uppvärmd, väl lagad husmanskost till moderat pris.

Kasper Höglund,
ledare i företaget.

AKTIEBOLAGET JÄMTLANDSBANKEN, ÖSTERSUND.

TELEGR.-ADRESS:
JÄMTLANDSBANKEN.

HALLEN.

Telefon 1.

KLÖVSJÖ.

Telefon 9.

LAXSJÖ.

Telefon 5.

TELEFONER:
1349 och 1350.

LIT.

Telefon 50.

BETALAR HÖGSTA GÄLLANDE RÄNTA Å INSÄTTNINGAR.

A.-B. ROBERT LIDBECK & C:o, Göteborg,

1 Stora Badhusgatan 1.

PAPPERSAFFÄR EN GROS.

Lager av In- och Utländska Pappersbruks tillverkningsår.

POST-, SKRIV- & TRYCKPAPPER, KUVERT & PAPETERIER
OMSLAGSPAPPER PAPPERSPÅSAR BINDGARN

Order mottagas tacksamt av TH. WIBERGH. Telef.: 432 & 1722, 8965, 9639 el. 7867 (bostad.).

Nordol-Tvålen,

marknadens förnämsta tvål,

tillverkas av

Akt.-Bol. Tekn. Fabr. Nordstjernen, SÖDERHAMN.

Innehavare: Carl Larsson och John Hägglund.

ELEKTRISKA INSTALLATIONER OCH MATERIEL

Billigast hos

"ALLMÄNNA SVENSKA". Filialer: Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping,
Sundsvall, Östersund, Umeå och Jönköping.

Ring upp ASEA då Ni har några beställningar!

Förenade Målaremästarnes Aktiebolag J. F. Harström, GÖTEBORG,

rekommenderar sig för utförande av allt slags arbete inom målareyrket.
Beställningar och kostnadsförslag utföras skyndsamt efter anmälan å

Kontoret Storgatan 51.

Telefon 2704.

Verkstäder: Storgatan 51 och 32.

C. W. GRAHN.

Telefoner: Kontoret 2704. — Bostaden 2729.

Göteborgs Nya Juvelerare-Affär,

(WILHELM LUNDBERG)

Korsgatan 8.

Rekommenderar sitt rikhaltiga lager av

JUVEL-, GULD-, SILVER- samt prima Nysilverarbeten.

Emottager och utför beställningar, reparationer, förgyllning och försilvring fort,
väl och till billigaste priser. Gammalt guld och silver uppköps.
Ensamtillverkare av T.-R.-ordensringar. T.-R.-ordensmärken ständigt på lager.

Stockholm, Oskar Eklunds boktryckeri, 1920